

Handläggare
Noor Mousawi
Telefon: 08-508 33 974

Till
Utbildningsnämnden
2017-08-24

Yttrande till Riksdagens ombudsmän (JO)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande till Riksdagens ombudsmän (JO).
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Inger Pripp
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Riksdagens ombudsmän (JO) har begärt att utbildningsnämnden ska yttra sig över anmälan avseende att en rektor inte vidarebefordrat ett antal överklaganden till förvaltningsrätten efter att rektor hade fattat beslut om att lägga ned undervisningsformen ämnesveckor.

Utbildningsförvaltningen konstaterar att rektors hantering av överklagan har varit bristfällig avseende fördröjningen med att vidarebefordra överklagandet till förvaltningsrätten. I övrigt är beslutet om att lägga ned undervisningsformen ämnesveckor rättsenligt fattat i enlighet med skollagen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen. Rektor har beretts möjlighet att lämna synpunkter på förvaltningens förslag till yttrande.

Bakgrund

JO har i en remiss daterad den 27 juni 2017 anmodat utbildningsnämnden att yttra sig med anledning av en till JO inkommen anmälan avseende rektors vägran att skicka överklaganden vidare till förvaltningsrätten, se bilaga 1. I anmälan anges att rektor ensidigt fattat beslut om att lägga ned undervisningsformen ämnesveckor utan information eller dialog med elever, lärare och vårdnadshavare. I anmälan anges vidare att

beslutet delgavs vårdnadshavare vid ett informationsmöte och att ett antal vårdnadshavare därefter skickat överklaganden till rektor. Vid efterföljande möte framkommer att rektor inte har skickat överklagandena vidare. Anmälaren kontrollerade om överklagan hade inkommit till förvaltningsrätten vid ett senare tillfälle och fick veta att överklagandet ännu inte skickats. Tillsammans med anmälan följer en bilaga där anmälaren skickat ett e-postmeddelande till förvaltningsrätten och efterfrågat om överklagandena inkommit.

Ärendet och förvaltningens synpunkter

Redogörelse för skolans agerande

Åsö grundskola har tidigare haft ämnesveckor som undervisningsmetod där elever läser endast ett ämne (Ma, Sv, En, NO- och SO-ämnena) per vecka i en femveckorsperiod. Efter fem veckor, läser eleverna ämnet igen i en hel vecka.

Processen med nedläggningen av ämnesveckorna påbörjades i augusti 2015 där rektor förde individuella dialoger med skolpersonal för att samla in åsikter. Vid dessa möten var det tydligt att majoriteten av lärarna föredrog veckoscheman. Under oktober 2015 bildades en lokal samverkansgrupp på skolan som tog upp ärendet för ett beslut. I november 2015 bad rektorn alla medarbetare att samtala och skriva reflektioner kring om ämnesveckor eller veckoschema föredrogs. Rektorn förde vidare informella samtal med olika elevgrupper.

Under december 2015 meddelade rektor på en arbetsplatsträff att förslag till beslut ska lämnas i januari 2016. Samverkansgruppen kom fram till en kompromiss som bestod av att ett arbetslag under läsåret 2016-2017 skulle fortsätta med ämnesveckor och övriga arbetslag skulle använda veckoschema. Beslutet protokollfördes och samtliga parter var eniga om kompromissen. En majoritet av ämneslärare tillfrågades om dessa ville driva ämnesveckor men intresset fanns inte.

I januari 2016 kallades det till ett informationsmöte för vårdnadshavare till elever i årskurs sex som skulle ansöka om skolplats. Undervisningsmetoden ämnesveckor användes inte i några broschyrer och marknadsfördes inte aktivt. På skolans hemsida fanns det en flik med information om ämnesveckor på grund av att ett arbetslag fortfarande arbetade med undervisningsmetoden. Informationen på hemsidan är borttagen sedan våren 2017. I antagningsbeskeden fanns det vidare ingen

möjlighet att önska plats i gruppen där ämnesveckor tillämpades. I februari 2016 skickades ett e-postmeddelande till alla vårdnadshavare vars elever inte skulle fortsätta med ämnesveckor under höstterminen år 2016. Eleverna informerades personligen av rektor.

Samverkansgruppen tog upp frågan om att lägga ned undervisningsmetoden ämnesveckor helt i november år 2016 och diskussionerna fortsatte under vintern. Problemen med frånvarande lärare och elever var en avgörande faktor vid sidan om svårigheten med två undervisningsmetoder inom en organisation vilket påverkade tjänstefördelning, schemaläggning och planering av fria eller spontana aktiviteter. Samverkansgruppen och skolledningen var överens om att metoden ämnesveckor skulle upphöra och beslutet var protokollfört.

Vårdnadshavare informerades om nedläggningen via ett e-postmeddelande den 8 mars 2017 och ett informationsmöte ägde rum den 29 mars 2017. Rektor hade, efter önskemål, ett möte med vårdnadshavare den 22 maj 2017. Dialog ägde rum med tre vårdnadshavare och ett lokalt ombud för Lärarnas Riksförbund.

Skolan tog emot överklagande den 18 april 2017, se bilaga 2. Den 24 maj 2017 kontaktades grundskoleavdelningen på utbildningsförvaltningen för att reda ut hur överklagandet ska hanteras. Vid det tillfället diskuterades om rektors beslut är överklagbart enligt skollagen. I och med att rektors beslut var fattat enligt 2 kap. 10 § skollagen var slutsatsen att beslutet inte är överklagbart. Vid detta tillfälle diskuterades det inte om beslutet kunna överklagas med laglighetsprövning enligt kommunallagen. Den 31 maj 2017 skickade rektor ett e-postmeddelande till vårdnadshavare som hade skickat överklagandet och informerade om att beslutet inte var överklagbart enligt skollagen.

I början av juni 2017 kontaktades utbildningsförvaltningen av vårdnadshavare som ville att överklagandet skulle skickas vidare till förvaltningsrätten för laglighetsprövning enligt 10 kap. 2 § kommunallagen. Av kommunallagens 10 kap. 2 § 2 st. följer att beslut av en nämnd får överklagas enligt reglerna om laglighetsprövning om beslutet inte är av rent verkställande art. Enligt 6 kap. 33 § 1 st. får en nämnd uppdra åt en anställd hos kommunen att besluta å nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Rektors beslut att lägga ned ämnesveckor som undervisningsmetod var inte ett delegerat beslut. Beslutet fattades utifrån rektors befogenhet i enlighet med 2 kap. 10 §

skollagen. Åtgärder av en tjänsteman som inte innebär att beslut fattats på nämndens vägnar har inte heller i rättspraxis ansetts överklagbara eftersom det då inte finns något kommunalt beslut enligt kommunallagen (HFD 2011 not 56).

Handläggare vid förvaltningen fick kännedom om att vårdnadshavarens överklagan inte hade skickat till förvaltningsrätten den 8 juni 2017 och försökte få kontakt med rektor under de nästkommande dagarna. Den 12 juni 2017 informeras rektor om att beslutet inte går att överklaga genom en laglighetsprövning enligt kommunallagen men att det ur serviceskyldigheten är viktigt att skicka överklagandet vidare till förvaltningsrätten som får avvisa det alternativt informera vårdnadshavaren om att överklagandet kan skickas till förvaltningsrätten direkt. Den 14 juni 2017 mottog förvaltningsrätten överklagandena. Förvaltningsrätten i Stockholm avvisade överklagandet den 20 juni 2017, se bilaga 3.

Förvaltningens bedömning

Utbildningsförvaltningen konstaterar att överklagandet inte har handlagts på ett korrekt sätt och ser allvarligt på dröjsmålet. Utbildningsförvaltningen bedömer att rektor i övrigt hanterat nedläggningen av undervisningsmetoden ämnesveckor på ett korrekt sätt och kan inte konstatera några brister i den delen.

Åtgärder

Utbildningsförvaltningen har gått igenom rutiner för överklagan med rektor som är införstådd med skyldigheten. Grundskolechef kommer att ha ett samtal med rektor för att säkerställa en fungerande rutin på skolan. Förvaltningen har adekvata rutiner för överklaganden av beslut men bedömer att internt stödmaterial bör utarbetas för att säkerställa korrekt hantering av överklagan. Utbildningsförvaltningen avser att göra detta under hösten 2017.

Förvaltningens förslag

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över anmälan till Riksdagens ombudsmän (JO) samt att beslutet justeras omedelbart.

Bilagor

1. Begäran om yttrande samt anmälan, 27 juni 2017
2. Överklagande av rektors beslut om nedläggning av ämnesveckor, 18 april 2017
3. Förvaltningsrätten i Stockholm, dom den 20 juni 2017 i mål nr 13878-17